

Psychiatrie / Psychiatry

Lexikální cvičení / Exercises

1. Spojte otázky a odpovědi. / Match questions and answers.

1. Spáchal někdo z vaší rodiny
2. Pokusil jste se někdy
3. Myslíte někdy
4. Jak zvládáte
5. Proč myslíte,
6. Má někdo z vaší rodiny
7. Máte
8. Jak vycházíte

a) na sebevraždu?
b) s kolegy v práci?
c) že nezvládáte svoji práci?
d) o sebevraždu?
e) duševní chorobu?
f) z něčeho strach?
g) sebevraždu?
h) svoji práci?

2. Doplňte jedno vhodné slovo do otázky. / Complete the question with one suitable word.

1. _____ jste někdy nějaké drogy?
2. Byl jste někdy _____ na psychiatrii?
3. Měl někdo z rodiny nějakou _____ chorobu?
4. Jak _____ manželem?
5. Myslíte, že s vámi někdo _____?

3. Doplňte slovesa pokusit se, spáchat, myslet ve správném tvaru / Complete the sentences with verbs pokusit se, spáchat, myslet in the correct form.

1. _____ někdy na sebevraždu?
2. _____ jste se někdy o sebevraždu?
3. _____ někdo z vaší rodiny sebevraždu?

4. Doplňte otázku lékaře. / Complete the doctor's question.

1. _____?

Ne, budím se brzy, už ve čtyři hodiny.

2. _____?

Ano, teta se léčila s úzkostnými stavy.

3. _____?

Ano, sestra. Otrávila se prášky.

4. _____?

Pořád. Jsem smutný každý den.

5. _____?

Ano, jednou.

6. _____?

Ano byla, jednou, když mi bylo 20 let.

7. _____?

Když jsem chodila na střední školu, kouřili jsme marihuanu a zkoušeli extázi.

8. _____?

Ano, slyším hlas a ten mi říká, co mám dělat.

9. _____?

Nezvládám ho, nemůžu pracovat, doma mě taky nic nebaví.

5. Najděte slova. / Find words.

psychiatrie

O Z Q P Ě O B F V Z Č Ó Ů Z L U Ř Ý A H
M O U Z J N B L C ť I P D N L W Ď U L M
Ř K C Ů K H C R R A W É M N Ě D S T O Ň
Á M J M Ň E A Ů Z Z H M T H Z R S Ú M P
Ú M Ý T B B M J Y N A V O K Ů V ť L O I
ť P T F Y L L Ž Ú N A Ó Ý A T P Y T U V
Í Z Z T E R Ó Ň I Á D Í Y D B Č I C T I
S M U T E K G P Z Ž Ž Á T U N J Z Ž Y I
O J Z H Q ť U Y Š H A C H D I M D M N É
É C J B H L D Ž J Ý R Ď W Ý X B U R U F
Ú T K E O I P P A Ý V V Y C H à Z E T Ú
Z Ň F V N V P J J Y E F Ě Q M Ú X V N Ř
K Q A R N Ř U R M O B E U G S E Ó B D I
O T Ů V X D Ú L R G E P Y X V H I Y K É
S S I J I I R U T B S J Z E M Ó Ů C Ě Y
T Í W F F N S ť E Í C F Ý N L N C T W Š
F Ó Q H L Í R B K B ť V V Ě U Ú U P R B
Ý Ř Z Q R Á B J C S T K ť A R B Z T Z S
C O R S P H P P A H R Z W Ó A R V É J W
H O O N Š Ř T A H C à P S G Č I R J F Ú

SEBEVRAŽDA
SMUTEK

MANIPULOVAT
VYCHÀZET

ÚZKOST
SPÀCHAT

Dialog 1 – V nemocnici, v psychiatrické ambulanci /
Dialogue 1 – At a psychiatric outpatient clinic

Lékařka, pan Kabát, přichází kvůli své matce (44 let)

Pan Kabát: Paní doktorko, já jdu kvůli své mamince, která je ve stavu, že už jen leží a kouká do stropu, nechce vstávat, neodpovídá na otázky.

Lékařka: Vaše maminka se léčí s nějakým psychiatrickým onemocněním?

Pan Kabát: Ano, bere antidepresiva, ale pan doktor jí vždycky jen napíše recept, ani s ní nepromluví, někdy stačí, když si pro recept dojdu já. Proto bych byl rád, kdybyste se na ni podívala vy.

Lékařka: Jak dlouho má vaše maminka tyto potíže?

Pan Kabát: Leží od víkendu, ale předtím už byla tak týden bez nálady, smutná. Není to poprvé.

Lékařka: Kdy se ty stavy objevily poprvé?

Pan Kabát: Před pěti lety, to začala říkat, že je nám všem na obtíž, že by nám bylo lépe bez ní, přestala se starat o domácnost, nechtěla ani chodit do práce. Praktický lékař jí tehdy předepsal ty antidepresiva, jmenuje se to citalec. Také jí napsal neschopenku a ona byla asi 3 týdny doma.

Lékařka: Jak se cítila maminka po lécích?

Pan Kabát: Bylo jí moc dobře, byla plná energie, pořád něco vymýšlela, doma chtěla stěhovat nábytek a vymalovat.

Lékařka: Jak dlouho to trvalo?

Pan Kabát: Myslím, že tak 4 měsíce. Pak zase začala být skleslá, nic ji nebavilo. A tak se to pořád střídá. Když byla naposledy taková energická a veselá, utratila všechny peníze, které měla ušetřené.

Lékařka: Pokusila se maminka někdy o sebevraždu?

Pan Kabát: Ne, to ne, ale bojím se, že se o ni pokusí, protože je čím dál apatičtější. Nemůžeme ji pořád hlídat, já i sestra chodíme do práce.

6. Přečtěte si dialog a označte následující tvrzení jako pravdivá (P) nebo nepravdivá (N). /
Read the dialogue and decide whether the following statements are true (P) or false (N).

1. Pan Kabát má zdravotní potíže.	P	N
2. Maminka pana Kabáta zvládá běžný den.	P	N
3. Paní Kabátová bere nějaké léky.	P	N
4. Lékař paní Kabátovou vyšetřuje při každé návštěvě.	P	N
5. Potíže paní Kabátové začaly před několika lety.	P	N
6. První léčba paní Kabátové pomohla.	P	N
7. Pan Kabát má strach, že se matka pokusí o sebevraždu.	P	N

7. Označte otázky, na které znáte odpověď. / Mark questions to which you know the answer.

1. Měl někdo z rodiny nějakou duševní chorobu?
2. Jaké bylo vaše dětství vaší maminky?
3. Žije maminka sama?
4. Jak vychází s manželem?
5. Jaké je vzdělání vaší maminky?
6. Je v zaměstnání spokojená?
7. Jak zvládá vaše maminka svou práci?
8. Jak zvládá maminka běžný den?
9. Cítí se hůř ráno nebo večer?
10. Jak dlouho má současné potíže?
11. Kdy se ty potíže objevily poprvé?
12. Jak maminka spí?
13. Má chuť k jídlu?
14. Cítí maminka někdy úzkost?
15. Mluví maminka někdy o sebevraždě?
16. Pokusila se někdy o sebevraždu?
17. Spáchal někdo z vašich příbuzných sebevraždu?
18. Má někdo z vaší rodiny duševní chorobu?
19. Bere nějaké léky na své potíže?
20. Byla někdy hospitalizována na psychiatrii?

Dialog 2 – V ordinaci psychiatra / At a psychiatrist's office

Lékař, pacientka paní Janáková (37 let)

Lékař: Paní Janáková, jak často pijete alkohol?

Paní Janáková: Každý den, počkám, až ráno manžel odejde do práce a děti do školy a hned se musím napít, jinak bych ani nemohla pracovat.

Lékař: Jaké máte zaměstnání?

Paní Janáková: Jsem překladatelka, pracuju doma.

Lékař: A proč jste se rozhodla za mnou přijít?

Paní Janáková: Poslední dobou mám problémy s prací, neodevzdávám ji v termínu, protože ji ani nestihnu dokončit. Taky už se stalo, že děti přišly ze školy a našly mě opilou v posteli. Volaly manželovi a babičce, byly vyděšené.

Lékař: Jak dlouho pijete pravidelně?

Paní Janáková: No, už nejméně rok, nejdříve jsem to zvládala. Dala jsem si skleničku až odpoledne, když jsem dokončila práci.

Lékař: Kolik alkoholu pijete denně?

Paní Janáková: Tak dvě láhve vína. Tvrdý alkohol doma nemáme.

Lékař: Léčila jste se někdy se závislostí?

Paní Janáková: Jednou, před dvěma lety, chodila jsem na terapie.

Lékař: Byla to ambulantní léčba?

Paní Janáková: Ano, nechtěla jsem, aby mě hospitalizovali, děti byly malé.

8. Přečtěte si rozhovor a vyberte správnou odpověď. /

Read the dialogue and select the correct answer.

1. Paní Janáková pije alkohol

a) už dopoledne

b) když dokončí svou práci

2. Paní Janáková

a) zvládá svou práci

b) přestává zvládat svou práci

3. Závislost na alkoholu

a) narušuje rodinný život paní Janákové

b) nenarušuje zatím její rodinný život

4. Paní Janáková

a) byla hospitalizovaná a podstoupila odvykací léčbu

b) nebyla hospitalizovaná

9. Přečtěte si rozhovor a vyberte správnou možnost. /

Read the dialogue. Select the correct option.

1. Pacientka denně vypije/napije dvě láhve vína.

2. Pacientka neovládá/nezvládá svou práci.

3. Pacientka pije do rána/od rána.

4. Děti ji našly, když se napila/opila.

5. Pacientka nedokončuje/nezakončuje práci včas.

Text – Autismus / Text – Autism

Autismus je vývojové mentální postižení centrální nervové soustavy, které je většinou diagnostikováno už v dětství. Autismus neoznačuje jedno onemocnění, ale klinicky heterogenní spektrum chorob známé pod pojmem poruchy autistického spektra (PAS), které mají společné poruchy ve třech klíčových oblastech. V mezinárodní klasifikaci nemocí ICD-10 (česky MKN-10)* patří mezi pervazivní vývojové poruchy a řadí se k němu dětský autismus a atypický autismus, Aspergův syndrom není přímo klasifikován jako autismus.

Tři hlavní znaky PAS jsou:

1. Poruchy v sociální interakci, autisté například nenavazují oční kontakt nebo naopak se vyznačují ulpívavým očním kontaktem, reagují pasivně na citové projevy, jsou raději sami apod.
2. Problémy s komunikací: nepoužívají běžná gesta, nebo je používají velmi málo, můžou mít poruchu porozumění a produkce řeči, potíže s výslovností, echolálie aj.
3. Narušení smyslového vnímání a představivosti: repetitivní a stereotypní chování, úzké spektrum zájmů a obtíže při snaze odklonit autistu od oblíbené činnosti aj. Další symptomy, které se často objevují ve spojení s PAS: poruchy spánku, narušená motorika aj.

Příčiny tohoto onemocnění nejsou zcela objasněny, nejpravděpodobněji se jedná o genetickou predispozici, narušené mozkové okruhy, uvažuje se i o vlivu prostředí aj.

Diagnostika je založena na psychologickém a psychiatrickém vyšetření, dalším krokem je pak zvažování souvislosti s jiným somatickým nebo genetickým onemocněním.

*Mezinárodní statistická klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů,
10. revize k 1. 1. 2013

10. Přečtěte si text a spojte adjektiva a substantiva. /

Read the text and match adjectives and nouns.

1. mentální
2. vývojová
3. dětský
4. repetitivní
5. nervová
6. citový
7. oční
8. autistické

a) soustava
b) kontakt
c) postižení
d) projev
e) spektrum
f) autismus
g) chování
h) porucha

11. Přečtěte si text a vytvořte správná spojení. / Read the text and match halves of sentences.

1. Autismus je onemocnění,
2. Jsou to poruchy autistického spektra,
3. Pravděpodobně se jedná
4. Pacienti mají
5. Častým symptomem je
6. Příčinou onemocnění mohou být
7. Autisté můžou mít
8. Lidé s PAS mohou

a) které mají společné poruchy ve třech klíčových oblastech.
b) porucha spánku.
c) narušené smyslové vnímání.
d) narušené mozkové okruhy.
e) potíže s výslovností.
f) pasivně reagovat na citové projevy.
g) které je často diagnostikováno v dětství.
h) o genetickou dispozici.

12. Doplňte do textu chybějící slova. Vyberte ze seznamu. Čtyři slova nepotřebujete. / Complete the text with suitable words. Select the words from the list. There are four words that you do not need.

**dětský, nervózní, klíčových, nervové, heterogenní,
homogenní, akutní, chronické, vývojové, společné**

Autismus je _____ (1) mentální postižení centrální _____ (2) soustavy, které je většinou diagnostikováno už v dětství. Autismus neoznačuje jedno onemocnění, ale klinicky _____ (3) spektrum chorob známé pod pojmem poruchy autistického spektra (PAS), které mají _____ (4) poruchy ve třech _____ (5) oblastech. V mezinárodní klasifikaci nemocí ICD-10 patří mezi pervazivní vývojové poruchy a řadí se k němu _____ (6) autismus a atypický autismus, Aspergův syndrom není přímo klasifikován jako autismus.

Kazuistika / Case history

Pacientka, 44 let, léčí se pro bipolární afektivní poruchu. Přijata po vyšetření v naší ambulanci, kam se dostavila po telefonátu dcery, která si domluvila mimořádnou návštěvu u ošetřujícího lékaře, protože měla obavy o život matky.

RA: Otec se léčil s psychiatrickým onemocněním, není známo, s jakým, od rodiny odešel. Dva sourozenci, o čtyři roky starší bratr se léčí s depresí, mladší sestra je zdravá.

PA: Středoškolské vzdělání, pracuje na částečný úvazek jako průvodkyně v cestovní kanceláři.

SA: Je rozvedená, má 2 dcery, 20 let a 18 let, mladší dcera s ní žije ve společné domácnosti.

OA: diabetes mellitus 1. typu, alergie nejuje.

FA: inzulínová pumpa

Abúzus je bezvýznamný, příznačné je, že v mánii požívá příležitostně alkohol, v depresi plně abstinuje, rovněž tak v remisi. Před nástupem choroby byla vždy společenská, veselá, jejím koníčkem je fotografování a sport.

První příznaky nemoci začaly v prosinci roku 2014, kdy se objevilo zhoršení spánku, pokleslá nálada, únavnost, hypohedonie až anhedonie, na doporučení praktického lékaře vyhledala psychiatrickou ambulanci, terapie citalopramem, potíže se zmírnily, po šesti měsících, na jaře, zcela ustoupily. Na podzim následujícího roku se u pacientky objevila zvýšená energie, nezodpovědné chování ve smyslu nekontrolovaného utrácení peněz, snížená potřeba spánku, zrychlené tempo řeči. Terapie opět probíhala ambulantně, nasazen karbamazepin a haloperidol. Stav se po cca půl roce zlepšil, haloperidol vysazen, ponechán karbamazepin. Přibližně za pět měsíců nastoupila druhá depresivní epizoda se stejnými příznaky jako při první epizodě, navíc se přidaly suicidální myšlenky. Pacientka byla tentokrát hospitalizována v psychiatrické léčebně, terapie: lithium a bupropion. Její stav se zlepšil.

13. Přečtěte si kazuistiku a odpovězte. / Read the case history and answer the questions.

1. Proč přišla pacientka do psychiatrické ambulance?
2. Čeho se bojí dcera pacientky?
3. Žije pacientka s manželem?
4. Je v rodině nějaké psychiatrické onemocnění?
5. Kde je pacientka zaměstnaná?
6. Má děti? Kde žijou děti?
7. Na co je alergická?

8. Léčí se s něčím?
9. Pije alkohol?
10. Jak její nemoc začala?
11. Jak dlouho trvala první epizoda nemoci?
12. Jaké léky brala?
13. Jak vypadala druhá epizoda nemoci?
14. Léčila se?
15. Byla při této epizodě hospitalizovaná?
16. Kdy se objevila další epizoda? Byla manická nebo depresivní?
17. Myslela pacientka někdy na sebevraždu?
18. Byla při této epizodě hospitalizovaná?